

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1918"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *A jövődő némasága*

Forrás:

*Déli Hírlap**Bp*

(Hely)

1918. IX. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A jövődő némasága

— Egy tanító noteszéből. —

Ez az első tanítási nap. A második bé-be még nem jött meg az új tanító. Ma én helyettesitem. Néma csend a frissen meszelt falak közt, mozdulatlan apró emberek boronasora az egyforma padokban. Szegényszagu, facipős vagy mezítlábas gyerekek. Az ablak négy-szögére kopottan feszül a füstös őszi ég, amelybe sötéten mered egy gyár-kémény fölkiáltója a külvárosi háztetők monotonasága fölött. Furesa, különös ez a szomorkás, nyomott hangulat ilyen kis legények között. Vagy csak nekem tűnik fel, aki négy-öt esztendő előtt bajlódtam velük utoljára? Próbáljunk hát barátkozni, ismerkedni. Unottan, álmosan mondják a nevüket egymásután: Binder, Szklavicsek, Bagonyi, Vencel, Szobonya... Mintha a szemező eső kopogna az ablakon. Fáradtan mozdulnak, komolyan néznek egyik se mosolyog. Lemegyek közéjük a padosokat átszelő kis uccába. Egy-egy buksi fejen megakad a szemem s rettenve állok meg: mi ez a színt komor szomoruság a fejletlen vonásokon, sötéten csillámló, nyugtalan szem

bogarak mélyén? Megsimogatom az arcát és lehajolok hozzá a tanítói tekintély magasából:

— Mi volt az ebéd, kis fiam?

A gyerek halkán, közömbösen adja szót:

— Szilva. Szilva meg kenyér.

Csend.

A másik még rövidebben válaszol: — Semmi.

Nem, ne tessék hinni, nem könyes a szeme. Szárazon, elfásultan néz s olyan természetesen érzi, amit mond: semmi, hát persze, hogy semmi. A mama csak este főz, levesl, krumpli-levesl.

Nem merem tovább kérdezni. Viszszamegyek a táblához s fölveszem a krétát. Nem lehet ezt a néma szomoruságot tovább kibírni, el kell üzni ezt a láthatatlan rémet, ha csak egy pillanatra is. Derűt akarok, mosolygást látni az arcukon, ha csak egy pillanatra is, nyílt, hangos gyerekkacagást. Rajzos mesét mutatok nekik a tóban lakó három halról, akik elfutnak a tolvaj elől... Szaporán fut a kréta a táblán, a mókás vonalat tréfás szóval kísérem. Néznek, fáradtan, egyformán.

Játszom, hittel, szeretettel, lelkesen, mint a színész a nagy szerepet s remegve várom a sikert.

Egy-két öreges mosoly az apró emberek arcán. Seholy egy elfojtott **kuncogás, kirobbanó, jókedvű nevetés. A csalhatatlan eszközökhöz folyamodok: csali mesét mondok... Semmi. A rontást nem lehet megtörni. Mi ez, Uristen, mi ez?**

Ezerkilencszáztizennyolc őszen nem nevetnek a gyerekek. Valami szörnyű járvány elpusztította arcukról a mosolyt. s ez borzasztóbb, mint a marne-i hulladombok, az embervértől iszomos sár, az utcán kopogó mankó. Ez az elfelejtett nevetés, ez a letörült mosoly, ez a kiáltó halálos szomoruság a gyermekszívben és gyerekarcon: ez a jövődő némasága. Üres, kietlen, rettentő jövődő.

Székesfővárosi házinyomda 1918